



SAMSUN
İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

MART- 2020

COĞRAFYA 12

MART AYI ODAK GRUBU TYT TESTİ

Bu testteki soruları hazırlayan öğretmenler :

Hatice Gümüş - Emine - Ahmet Yeni Kız Anadolu İHL

Uğur Birer - Emine - Ahmet Yeni Kız Anadolu İHL

Mustafa İmamoğlu - Atakum Anadolu İHL

Türkan Numanoğlu - Fatma Çavuş MTAL

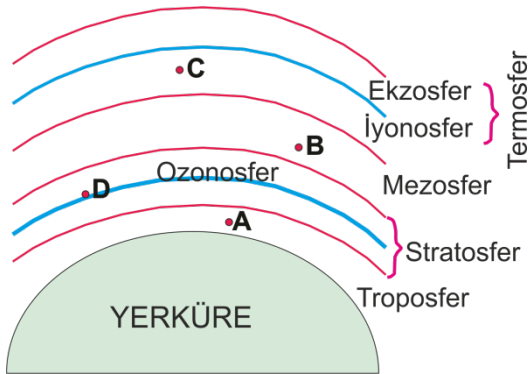
Yahya Belur - Köprülü Mehmet Paşa Anadolu Lisesi Ertan

Aydın - Samsun Ölçme Değerlendirme Merkezi



SAMSUN
ÖLÇME
DEĞERLENDİRME
MERKEZİ

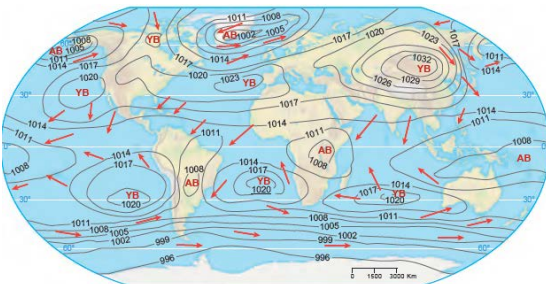
1. Aşağıdaki görselde atmosferin katmanları şematik olarak verilmiştir.



Buna göre şekil üzerinde gösterilen noktalarla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Atmosferdeki su buharının tamamına yakını A noktasında bulunur.
- B) B noktasında küçük boyutlu göktaşları sürtünmeyle yanar ve parçalanır.
- C) Haberleşme sinyalleri C noktasından yansır.
- D) Güneşten gelen zararlı ışınlar D noktasında süzülür.
- E) A noktasından C noktasına sıcaklık düzenli olarak azalır.

2. Görselde ocak ayı ortalama basınç dağılışı haritası verilmiştir.



Haritaya göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) KYK'de yüksek basınç alanları daha geniştir.
- B) Basınç değerlerinin en yüksek olduğu yer, Sibiry'a içleridir.
- C) Basınç değerlerinin en düşük olduğu yerler, Asya kıtası içleridir.
- D) KYK'de karalar üzerindeki basınç değerleri denizlerdekinden daha yüksektir.
- E) GYK'de karalar üzerinde termik alçak basınçlar oluşur.

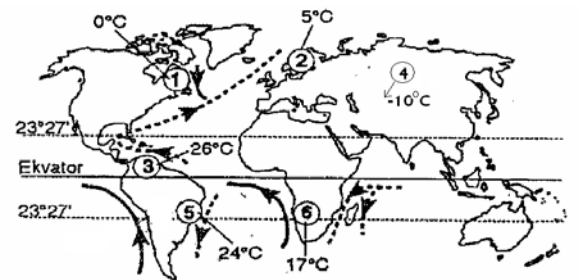
3. Görseldeki haritada bazı noktalar numaralandırılarak verilmiştir.



Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde haritadaki numaralandırılan noktalara ait iklim özellikleri yanlış verilmiştir?

- A) II nolu merkezde Gulf Stream sıcak su akıntısının etkisi görülür.
- B) III nolu merkezde Ocak ayında yatay hava hareketleri merkezden çevreye doğrudur.
- C) IV nolu merkezde Akdeniz iklimi özellikleri görülür.
- D) I nolu merkezin yıllık sıcaklık ortalaması II nolu merkeze göre daha fazladır.
- E) V nolu merkezde yağış oranları ekinoks tarihlerinde artar.

4. Yeryüzünün tamamında sıcaklık aynı değildir. Sıcaklık çeşitli faktörlere bağlı olarak değişir. Aşağıdaki Dünya haritasında, numaralandırılan bazı merkezlere ait yıllık ortalama sıcaklık değerleri verilmiştir.



Aşağıdakilerin hangisinde, bu merkezlerdeki sıcaklık farklılıklarının oluşmasında etkili olan temel faktör yanlış verilmiştir?

- A) 1 ve 2. merkezlerde; okyanus akıntıları
- B) 2 ve 4. merkezlerde; nem
- C) 1 ve 3. merkezlerde; enlem
- D) 2 ve 5. merkezlerde; Dünya'nın yıllık hareketi
- E) 5 ve 6. merkezde; bakı

5. Bir yörede rüzgârın esme sayısı veya sıklığına **rüzgâr frekansı** denir. Rüzgârın esme sıklığı rüzgâr gülü grafikleri ile gösterilir ve hakim rüzgâr yönü ile yer şekilleri hakkında bilgi verebilir.

Görsellerde A noktasına ait rüzgâr gülü ve üzerinde bazı noktaların numaralandırıldığı bir topografya haritası verilmiştir.



Buna göre, verilen rüzgâr frekans gülü haritadaki kaç numaralı merkeze ait olabilir?

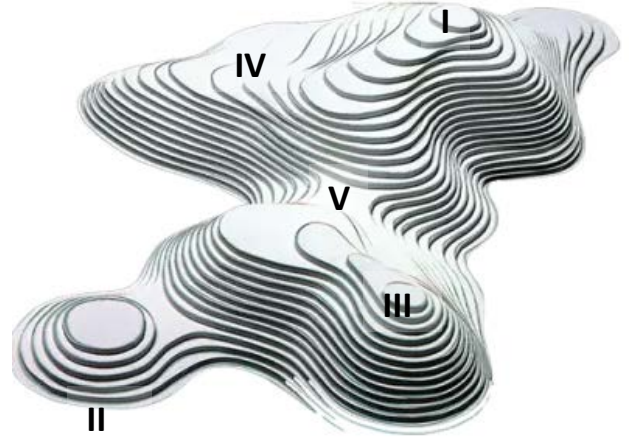
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. İklim; insan, doğal çevre ve ekonomik faaliyetler üzerinde etkilidir.

Aşağıdaki olayların hangisinde, iklimin **fiziki çevre üzerinde etkisi en azdır?**

- A) Denizlerin tuzluluk oranı B) Bitki örtüsü
C) Ulaşım faaliyetleri D) Toprak oluşumu
E) Kayaçların çözülmesi

7. Aşağıdaki topografya haritasında bazı noktalar numaralarla gösterilmiştir.



Basınç ile yükselti arasındaki ilişki dikkate alındığında, harita üzerindeki merkezlerin hangisinde basıncın **daha az** olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bir grup 9. sınıf öğrencisi, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün mobil uygulamasından Atakum ilçesinin sıcaklık verilerini öğretmenleriyle birlikte kontrol etmişlerdir. Öğrenciler aynı zamanda termometre ile de bulundukları alanın sıcaklığını ölçmüşlerdir. Mobil uygulama verileri ile kendi ölçümleri arasındaki sıcaklık farkının yaklaşık olarak 1,5°C olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Açıklama: (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Atakum ilçesi için, deniz kıyısında bulunan 10. Bölge Müdürlüğü ölçüm istasyonunun verilerini kullanılmaktadır. Öğrencilerin ölçüm yaptığı alandan 10. Bölge Müdürlüğü çıplak gözle rahatlıkla görülebilmektedir.)

Ölçümler arasındaki bu farkı en iyi ifade eden seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

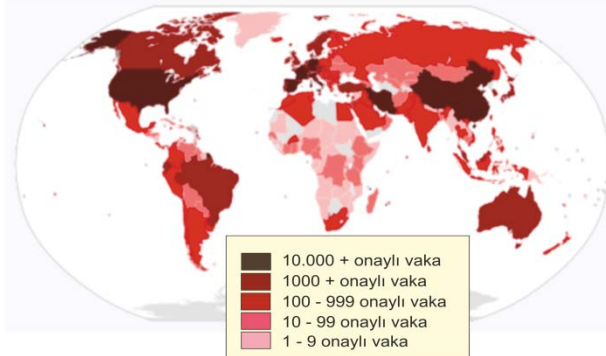
- A) Öğrencilerin ölçüm yaptığı alan ile meteoroloji istasyonu arasında sıcaklık farkı olmamalıdır. Çünkü iki alan da aynı ilçededir.
B) Mobil uygulama verileri ile öğrenci ölçümleri arasındaki fark aradaki yatay uzaklıktan kaynaklanmaktadır.
C) Öğrencilerin ölçüm yaptığı alan ile meteoroloji ölçüm istasyonu arasındaki yükselti farkı en az 600 metredir. Çünkü her 200 metre yükseldikçe sıcaklık 0,5°C düşer.
D) Öğrenci ölçümleri uzman kişiler tarafından yapılmadığı için doğru sonuçlar vermemektedir.
E) Öğrencilerin ölçüm yaptığı alan ile meteoroloji ölçüm istasyonu arasındaki yükselti farkı 150 metreden fazla 400 metreden azdır.

9. Doğu Anadolu'da etkili olan soğuk hava yaşamı olumsuz etkiliyor. Gece en düşük hava sıcaklığı - 26 °C ile Erzurum ve Ağrı'da ölçüldü. Günü en yüksek hava sıcaklıklarının ise; Erzurum'da - 8, Ağrı ve Ardahan'da - 6, Kars ve Iğdır'da - 5 °C olacağı tahmin ediliyor. Bölge genelinde aralıklarla etkili olan kar yağışıyla birlikte kent merkezlerinde kar kalınlıkları Ağrı'da 28, Ardahan'da 17, Kars'ta 9 ve Erzurum'da 3 cm olarak ölçüldü. Sibirya soğuklarının etkisini sürdürdüğü kent merkezlerinde iş yeri, ev ve araçların camları buz tuttu. Çatılarda boyu iki metreyi bulan buz sarkıtları oluştu.

Yukarıdaki meteoroloji bülteninde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir bilgi verilmemiştir?

- A) Hangi basınç merkezinin etkili olduğu
B) Soğuk havanın doğal çevreye olumsuz etkisi
C) En yüksek hava sıcaklıkları
D) Kent merkezlerinde kar kalınlıkları
E) Hava koşullarının insanlara etkisi

10. Aşağıdaki Dünya haritası üzerinde 24 Mart 2020 tarihli Koronavirüs (COVID-19) salgınının neden olduğu vaka yoğunluğunun dağılışı verilmiştir.



Bu haritadan da yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) Salgın daha çok tropikal iklime sahip ülkelerde yoğunluk göstermektedir.
B) Yıllık sıcaklık ortalamalarının düşük olduğu ülkelerde salgına rastlanmamaktadır.
C) Dönenceler çevresindeki ülkelerde salgın yoğunluğu fazladır.
D) Farklı ekonomik gelişmişlik düzeyindeki ülkelerde de salgın vakası yoğunluğu yaşanmaktadır.
E) Kişi başına düşen tatlı su miktarının düşük olduğu ülkelerde salgın vakası daha yoğundur.

11. Ülkemizde;

- I. Rize ve çevresi yurdumuzun en fazla yağış alan yeridir.
II. Samsun'da üç gün boyunca kar yağışı beklenmektedir.
III. Kışlar ılık geçtiğinden Anamur çevresinde muz yetiştirilir.
IV. Ordu'da gerçekleşen dolu sonucu fındık bahçelerinin zarar görmüştür.

yargılarından hangileri bu merkezlerin iklimi ile ilgili net bilgi verir?

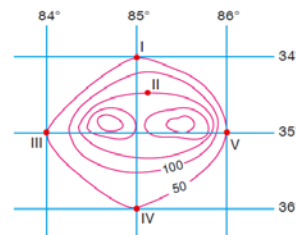
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. İnsanların faaliyetlerinde doğal koşulların etkisi fazladır. Yaptığımız pek çok faaliyeti hava durumu veya iklim etkilemektedir. Hava durumu kısa süreli olarak yaşantımızı etkilerken, iklim genel olarak uzun süreli faaliyetlerimiz üzerinde etkilidir.

Aşağıdaki faaliyetlerin planlanmasında dikkate almamız gereken hava durumu ve iklim gruplandırmalarından hangisi doğrudur?

	Hava Durumu	İklim
A)	Zeytin tarımı yapmak	Günlük kıyafet seçmek
B)	Buzlanmaya karşı yollarda tuzlama yapmak	Fındık tarımı yapmak
C)	Kar kayağı için tesis kurmak	Ekim yapmak için tarlayı sürmek
D)	Rüzgâr santrali kurmak	Un fabrikası kurmak
E)	Güneş enerji santrali kurmak	Mesken yapımında malzeme seçmek

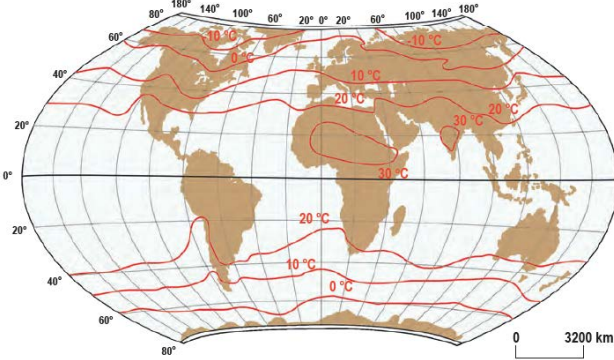
13. Görseldeki izohips haritası üzerinde bazı noktalar numaralarla gösterilmiştir.



Buna göre, bulutsuz ve rüzgârsız bir günün öğle vakti ölçülen sıcaklık değerinin, haritada numaralarla gösterilen noktaların hangisinde daha yüksek olması beklenir?

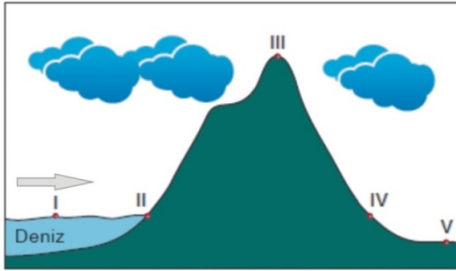
- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki haritada Dünya yıllık ortalama sıcaklık dağılımı verilmiştir.



Bu izoterm haritasından yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

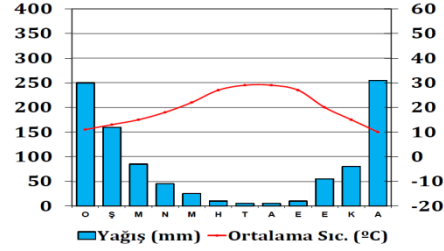
- A) En yüksek sıcaklıklar Ekvator çevresinde görülmektedir.
B) Ekvatordan kutuplara doğru genel olarak sıcaklıklar azalmaktadır.
C) Kuzey Yarımküre’de ortalama sıcaklık değerleri, Güney Yarımküre’den fazladır.
D) En düşük sıcaklıklar genellikle Kuzey Kutbu çevresinde görülür.
E) Kuzey Yarımküre’nin yüksek enlemlerdeki karaların batı kıyıları, doğu kıyılarına göre daha sıcaktır.
15. Kışın akşamüstü gökyüzüne bakarak; “Bu gece ayaz olacak” diyen bir kişinin tahmini doğru çıkmıştır.



Bu kişi, yukarıdaki şekilde kaç numara ile gösterilen yerdedir ve nasıl doğru bir tahminde bulunmuş olabilir?

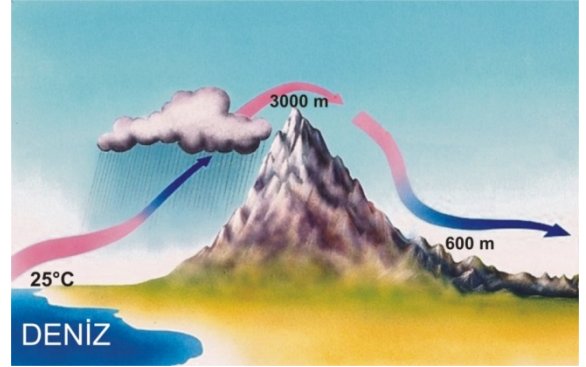
- A) I numaralı yerdedir. Çünkü, deniz üzerinden gelen serin rüzgarı fark etmiştir.
B) II numaralı yerdedir. Çünkü, bulutların etkisiyle karaların yeterince ısınmadığını düşünmüştür.
C) III numaralı yerdedir. Çünkü, bulutsuz gecelerde yerden ısı kaybının fazla olacağını düşünmüştür.
D) IV numaralı yerdedir. Çünkü, dağlardan aşağıya soğuk bir rüzgar estiğini hissetmiştir.
E) V numaralı yerdedir. Çünkü, bulunduğu yer deniz etkisinden uzaktır.

16. Aşağıda bir merkeze ait yıllık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.



Buna göre, merkezle ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi doğru değildir?

- A) Yıllık sıcaklık farkı 25 °C’den azdır.
B) Kuzey Yarım Küre’de yer alır.
C) Yıllık yağış toplamı 800 mm’den azdır.
D) Yazlar sıcak ve kurak geçmektedir.
E) En yağışlı mevsim kıştır.
17. Şekilde deniz üzerinden gelerek ok yönünde hareket eden bir hava kütlesi görülmektedir.



Bazı öğrenciler bu hava kütlesi ile ilgili olarak aşağıdaki yorumları yapmışlardır.

Ayşe: Hava kütlesi yükselirken her 200 metrede 1°C soğuduğu için dağın zirvesinde sıcaklığı 10°C’dir.

Cansu: Hava kütlesi dağın yamacından aşağı inerken her 200 metrede 1°C ısınır ve 600 metreye indiğinde sıcaklığı 22°C’dir.

Murat: Hava kütlesi yükselirken soğuduğu için dağın denize bakan yamaçlarına yağış bırakır ve dağın zirvesine ulaştığında soğuk ve kuru bir hava kütlesi halini almıştır.

Burak: Dağın yamacından aşağı inen hava kütlesi içindeki nemi tamamen boşaltmadığı için bir miktar daha yağış bırakır ve sıcaklıkların düşmesini sağlar.

Ali: Dağın zirvesindeki kuru ve soğuk hava, yamaç boyunca alçalırken her 100 metrede 1°C ısınır ve fön rüzgârına neden olur.

Buna göre, yanlış yorum yapan öğrenciler hangi seçenekte bir arada verilmiştir?

- A) Cansu ve Ayşe
B) Cansu ve Ali
C) Cansu ve Burak
D) Ali ve Murat
E) Ali ve Burak

	COĞRAFYA 9 DERSİ TYT – 3 TESTİ CEVAP ANAHTARI																			
NO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
TEST 3	E	C	D	E	C	C	A	E	E	D	B	B	A	A	C	C	C			